

ชื่อเรื่อง	การศึกษารูปแบบภูมิปัญญาการจัดพิธีไหว้ครู-ครอบครู นาฏศิลป์ไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้วิจัย	นางสาวเรขา อินทรกำแหง
หน่วยงาน	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ปีที่ทำวิจัยเสร็จ	2558

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติ ความสำคัญและความเป็นมาของพิธีไหว้ครู-ครอบครู นาฏศิลป์ไทย และศึกษารูปแบบการจัดพิธีไหว้ครู-ครอบครู นาฏศิลป์ไทย ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ในด้านการจัดมณฑลพิธี เครื่องสังเวยและเครื่องกระยาบวช ส่วนประกอบของชั้นบูชาครู ลำดับและขั้นตอนในการประกอบพิธีไหว้ครู ซึ่งเป็นการดำเนินงานวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจึงอยู่ในรูปแบบของการสัมภาษณ์และวิธีการสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง ด้วยวิธีการสังเกตแบบลงมือปฏิบัติร่วมกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้ประกอบพิธี ครูผู้ช่วยผู้ประกอบพิธี ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ในการจัดพิธีไหว้ครู

ผลการศึกษาพบว่า การจัดพิธีไหว้ครู-ครอบครู นาฏศิลป์ไทย ของโปรแกรมวิชานาฏศิลป์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ดำเนินการจัดพิธีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ปีละ 1 ครั้ง จนถึงปัจจุบัน โดยมีรูปแบบการจัดพิธีถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดมาแต่โบราณ ซึ่งกำหนดกิจกรรมและวันจัดพิธีในวันพฤหัสบดีตามรูปแบบเช่นเดียวกับสถาบันอื่น ได้แก่ กิจกรรมเจริญพระพุทธมนต์เย็นเวลาเย็นของวันพุธ การจัดเครื่องเช่นไหว้ ณ สถานที่สำคัญต่างๆ และการทำบุญเลี้ยงพระในตอนเช้าวันพฤหัสบดีและดำเนินกิจกรรมพิธีไหว้ครู ครอบครูและพิธีรับมอบ การจัดมณฑลพิธี เครื่องสังเวย และส่วนประกอบของชั้นบูชาครู ได้ปฏิบัติตามหลักมาตรฐานที่สืบทอดไว้เป็นแบบแผน ประธานประกอบพิธีไหว้ครูเป็นผู้มีคุณสมบัติตรงตามจารีตที่กำหนดมาแต่โบราณ ได้แก่ ครูสมบัติ แก้วสุจริต โดยมีรูปแบบลำดับและขั้นตอนประกอบพิธีการเรียกเพลงหน้าพาทย์ปฏิบัติตามแบบแผนของครูสมบัติ แก้วสุจริต

รูปแบบการจัดพิธีไหว้ครู-ครอบครู นาฏศิลป์ไทย ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ดำเนินการจัดกิจกรรม จำนวน 2 วัน แบ่งออกเป็น 3 ภาคพิธีหลัก ได้แก่ 1. ภาคพิธีสงฆ์ จัดกิจกรรมในวันพุธตอนเย็น ได้แก่ พิธีเจริญพระพุทธมนต์เย็น และ พิธีทำบุญเลี้ยงพระในตอนเช้า (ฉันเช้า) จัดรุ่งเช้าของวันพฤหัสบดี 2. ภาคกิจกรรมบริการวิชาการ ได้แก่ 1)กิจกรรมบรรยายให้ความรู้ โดยครูผู้ประกอบพิธีเป็นผู้บรรยายให้ความรู้ และ 2)กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

ระหว่างศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน และผู้เข้าร่วมกิจกรรม 3. ภาคพิธีไหว้ครู-ครอบครู นาฏศิลป์ไทย ประกอบด้วยพิธีรับมอบให้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 หรือ 4 เข้าพิธีรับครอบก่อนการออกฝึกสอน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับระเบียบการออกฝึกสอนในปีการศึกษานั้นๆ และพิธีครอบครูซึ่งจัดให้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1

ความสำคัญในการจัดพิธีไหว้ครู พบว่า เป็นการแสดงออกซึ่งกตัญญูทเวที่ต่อครู และผู้มีพระคุณ การแสดงถึงความมุ่งมั่นในการใฝ่เรียนรู้ การรู้จักตน มีความรับผิดชอบ การอภัยซึ่งกัน ทั้งการปฏิบัติด้วยกาย วาจา และใจ รวมถึงการสร้างสรรค์ในการพัฒนาวิชานาฏศิลป์และสืบสาน ศิลปวัฒนธรรมประเพณีให้คงอยู่สืบไปในอนาคต

Title: The Study of The Model of the Wisdom in Performing Thai Performing Art Wai Kru Krob Kru Rituals at Nakhon Ratchasima Rajabhat University

Researcher: Ms. Rekha Intarakamhaeng

Department: Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

Year: 2015

Abstract

The study was aimed to study the history, significance and background of Thai Performing Art Wai Kru Krob Kru Ritual (the ritual to initiate the students into the performing art training) at Nakhon Ratchasima Rajabhat University. The study involved the arrangement of the location of the ritual, sacrifices and Kraya Buad (desserts and fruits to offer to the spirit), assembles of Khan Bucha Kru (the offering tray arranged for the performing art spirit), and procedure and process of Wai Kru Krob Kru Ritual. The research employed the qualitative method. The data was collected by interview, non-structured observation, and observation through participating in the ritual with the samples who were the main ritual performer, the assistant ritual performer, and experts and individual person experienced in the ritual.

The study revealed that the Thai Performing Art Wai Kru Krob Kru Ritual of the Performing Art Program at Nakhon Ratchasima Rajabhat University has been performed annually since 2007 until present. The ritual was performed strictly according to the traditional custom set up since ancient time. The ritual and other activities related to the ritual were fixed to be performed on Thursday according to the similar model to other institutes. The activities were the Buddhist evening praying in the evening of the Wednesday, arranging sacrifices at several important sites, merit making by giving food treats to monks in the morning of the Thursday, and performing Wai Kru Krob Kru Ritual. The arrangement of the ritual location,

sacrifices, and assembles of the offering tray strictly followed the traditional custom. Kru Sombat Kaewsujarid, the main ritual performer, was qualified according to the traditional custom since the ancient time. Hence, the procedure and process of the ritual in chanting the Pleng Nha Pad (the music played in Thai traditional performing art) was performed according to the procedure of Kru Sombat Kaewsujarid.

The model of the Thai Performing Art Wai Kru Krob Kru Ritual of the Performing Art Program at Nakhon Ratchasima Rajabhat University divided the activities to 2 days with 3 main activities. 1. The Buddhist ritual was performed on Wednesday evening which comprised the Buddhist evening praying in the evening of the Wednesday and merit making by giving food treats to monks in the morning of the following Thursday. 2. The academic service activities were 1) giving lecture about the ritual by the main ritual performer and 2) learning and sharing between alumni, students, and other participants. 3. The Thai Performing Art Wai Kru Krob Kru Ritual comprised of the ritual for 3rd and 4th year students to receive the blessing before becoming trainee teacher, yet depending on the training program of each academic year, and another ritual for 1st year students.

In terms of the significance of the ritual, it was found that the ritual symbolized expressing gratitude towards teachers and other contributors, effort and enthusiasm in learning, self realization, self responsibility, forgiveness for mistake of other people on their actions, words, and minds, and enhancement of moral support in developing Thai traditional performing arts and lasting the traditional art and culture for the future.